

NOTAT

29. november 2019

Redegørelse for kommunernes anvendelse af de nye muligheder i planloven 2019

Baggrund

Den 1. juni 2017 vedtog Folketinget en ændring af planloven som opfølgning på aftalen om *Danmark i bedre balance – Bedre rammer for kommuner, borgere og virksomheder i hele landet* fra juni 2016.

Med ændringen har kommunerne fået øget råderum og en række nye muligheder i planlægningen, som kan understøtte lokale initiativer og udvikling. Den nye planlov gav bl.a. nye udviklingsmuligheder i kystområderne og i landdistrikterne til fremme af bosætning og erhverv, bedre rammer for produktionsvirksomheder, bedre udviklingsmuligheder for detailhandel og bedre rammer for anvendelsen af sommerhuse. Desuden er der indført mere fleksible rammer for byudvikling, og kommunernes og erhvervslivets efterspørgsel efter mere smidig administration er imødekommet ved at kommunerne kan tilrettelægge kortere og mere effektive planprocesser.

Det blev i forbindelse med indgåelse af aftalen om *Danmark i bedre balance* aftalt, at kommunernes anvendelse af de nye muligheder vil blive fulgt af Erhvervsministeriet og indgå i en årlig redegørelse til Folketinget. Det er samtidig aftalt, at den nye planlov vil blive evalueret inden den 1. juli 2020.

Redegørelse for kommunernes anvendelse af de nye muligheder i planloven 2019 er den første redegørelse efter lovens vedtagelse, og dækker perioden fra loven ikrafttrædelse i juni 2017 til 31. december 2018.

Redegørelsen gennemgår de emner og temaer, der følger af ændringen af planloven i 2017. Med redegørelsen følger bilag, der redegør for anvendelsen af bemyndigelsen til at udstede landsplandirektiver og andre bekendtgørelser efter planloven (bilag 1) samt for udviklingen i statens indsigelser mod kommuneplanlægningen (bilag 2).

Med ændring af planloven i 2017 har kommunerne fået en række nye muligheder, som skal udmøntes gennem kommunernes fysiske planlægning, inden de kan realiseres. Den proces tager tid, hvad enten udviklingen skal ske i byer, sommerhusområder eller i landzone. I flere tilfælde vil de nye muligheder således først kunne anvendes, når kommunerne har tilvejebragt det nødvendige plangrundlag i form af planstrategi, kommuneplan og lokalplan.

Denne redegørelse tager udgangspunkt i de 5 overordnede temaer i planloven, der indgik i aftalen om *Danmark i bedre balance* fra 2016:

1. Nye udviklingsmuligheder med fortsat bevarelse af kystnærhedszonen og strandbeskyttelseslinjen
2. Nye udviklingsmuligheder i landdistrikter og for produktion
3. Bedre udviklingsmuligheder for detailhandel
4. Friere rammer, investeringer og administrative lettelser
5. Almene boliger og byudvikling mv.

1. Nye udviklingsmuligheder med fortsat bevarelse af kystnærhedszonen og strandbeskyttelseslinjen

Kystnærhedszonen strækker sig fra kysten og ca. 3 km ind i landet. Den omfatter landzone- og sommerhusområder, men ikke byzone. Det følger af planloven, at hvor der ikke er særlige landskabs-, natur- eller miljøinteresser, kan der ved landsplandirektiv udpeges udviklingsområder og gives mulighed for udlæg og omplacering af nye sommerhusområder, idet kommunernes udpegning af udviklingsområder vil skulle ske parallelt med kommunernes udpegning af eksisterende og potentielle naturområder til Grønt Danmarkskort. Endvidere er der med lovændringen i 2017 åbnet mulighed for, at der kan overføres sommerhusområder til byzone. Endelig følger det af loven, at der efter en oprydning i uudnyttede reservationer til ferie- og fritidsanlæg kan gives mulighed for nye forsøgsprojekter (mellem 0 og 15), idet igangsættelse af nye forsøgsprojekter kræver enighed i forligskredsen bag planloven.

Udviklingsområder

Udviklingsområder er områder i kystnærhedszonen uden særlige natur-, miljø- og landskabsinteresser. I disse områder gives der større adgang til at planlægge for byer og landsbyer samt at give tilladelse til anlæg, svarende til reglerne i øvrig landzone.

Første ansøgningsrunde blev gennemført med ansøgningsfrist i oktober 2017. 22 kommuner søgte om udpegning af i alt 124 udviklingsområder.

Den 20. september 2019 blev Landsplandirektiv 2019 for udviklingsområder i kystnærhedszonen udstedt. I landsplandirektivet udpeges i alt 91 udviklingsområder fordelt på 16 kommuner. Udpegningerne fremgår af nedenstående skema. En række af de arealer kommunerne havde ansøgt om at få udpeget er blevet afvist eller beskåret, så udviklingsområderne lever op til de fastsatte kriterier i planloven. Det gælder f.eks. områder, der er omfattet af strandbeskyttelseslinjen, eller områder med særlige landskabsinteresser. En række områder er udpeget betinget af en ændring af kommuneplanen for så vidt angår en udpegning til Grønt Danmarkskort eller bevaringsværdigt eller større sammenhængende landskab.

Landsplandirektivets udpegning af udviklingsområder træder i kraft, når der for kommunen foreligger en endeligt vedtaget og offentliggjort planlægning for Grønt Danmarkskort efter anbefalinger fra de lokale naturråd.

Arealer, som kommunalbestyrelsen i den forbindelse har fastholdt til Grønt Danmarkskort, vil ikke blive udviklingsområde.

	Kommuner der har søgt	Områder ansøgt	Samlet størrelse (i hektar)	Områder udpeget	Samlet størrelse (i hektar)
1	Esbjerg	2	12	0	0
2	Faxe	8	330	5	152
3	Fredericia	2	32	1	28
4	Frederikssund	1	32	0	0
5	Helsingør	1	3	0	0
6	Holbæk	1	110	1	110
7	Jammerbugt	7	3.574	5	815
8	Kerteminde	1	6	0	0
9	Lemvig	1	158	1	158
10	Lolland	9	855	8	253
11	Mariagerfjord	26	6.541	19	2.297
12	Odder	1	1	1	1
13	Ringkøbing-Skjern	3	80	2	67
14	Samsø	1	12	0	0
15	Skive	3	16	2	14
16	Syddjurs	2	531	1	41
17	Sønderborg	1	48	0	0
18	Thisted	1	21	1	6
19	Vordingborg	1	75	1	65
20	Ærø	1	13	1	12
21	Aabenraa	3	17	3	17
22	Aalborg	48	6.900	39	3.325
	I alt	124	19.365	91	7.360

Sommerhusområder

Første ansøgningsrunde vedrørende udlæg og omplacering af sommerhusområder blev gennemført med ansøgningsfrist i oktober 2017, og *Forslag til landsplandsdirektiv 2019 for udlæg og omplacering af sommerhusområder i kystnærhedszonen* blev sendt i høring den 21. marts 2019 i forlængelse af *Aftale om udlæg af sommerhusområder og styrket naturhensyn* fra december 2018.

Den 18. september 2019 udstedte erhvervsministeren bekendtgørelse om *Landsplandirektiv 2019 for udlæg og omplacering af sommerhusområder i kystnærhedszonen*.

20 af landets kystkommuner indgår i landsplandirektivet, der indeholder mulighed for udlæg af op til 2.027 grunde fordelt på 37 områder og tilbageførsel af 1.362 grunde fordelt på 35 områder. Nedenfor ses en oversigt over, hvad de 20 kommuner har søgt om at kunne udlægge, samt fordelingen af de tildelte sommerhusgrunde:

Kommune	Ønskede sommerhusgrunde	Tildelte sommerhusgrunde
Assens	34	14
Faaborg-Midtfyn	123	40
Faxe	60	22
Hedensted	300	194
Hjørring	110	79
Jammerbugt	90	29
Lemvig	146	146
Lolland	168	168
Mariagerfjord	40	15
Nordfyn	313	97
Odder	74	72
Ringkøbing-Skjern	515	483
Sønderborg	200	60
Stevns	50	18
Syddjurs	340	310
Varde	110	99
Vordingborg	25	24
Ærø	90	58
Aabenraa	30	24
Aalborg	75	75
I alt	2.893	2.027

Overførsel af sommerhusområder til byzone

Første ansøgningsrunde ift. overførsel af sommerhusområder til byzone blev gennemført med ansøgningsfrist i oktober 2017. I alt 4 kommuner har ønsket at udnytte muligheden for at overføre sommerhusområder til byzone, og har ansøgt herom. Alle fire kommuners ønsker herom er imødekommet ved udstedelse af bekendtgørelse nr. 1017 af 3. juli 2018 om landsplandirektiv for overførsel af kystnære sommerhusområder til byzone i Fanø, Stevns, Vordingborg og Aarhus kommuner, som trådte i kraft den 13. juli 2018. I forbindelse med Fingerplanrevisionen i 2017 havde kommunerne ligeledes mulighed for at ansøge om overførsel af sommerhusområder til byzone. Dette resulterede i at et område i hhv. Stevns og

Lejre kunne overføres til byzone. De 5 kommuner har ansøgt om overførelse af følgende områder:

Kommune	Områdets beliggenhed	Områdets areal (i hektar)
Fanø	Nordby ¹	0,8
Lejre	Bramsnæs ²	5,8
Stevns	Strøby Egede ^{1,2}	32,2
Vordingborg	Masnedø ¹	3,7
Aarhus	Skæring Strand ¹	129

1: National ansøgningsrunde, 2: Fingerplanrevisionen spor 1

Styrket Grønt Danmarkskort

Kommunerne skal i henhold til planloven udpege områder, der skal indgå i Grønt Danmarkskort. Udpegningen omfatter særlige naturbeskyttelsesinteresser, herunder eksisterende Natura 2000-områder på land og andre beskyttede naturområder samt økologiske forbindelser, potentielle naturområder og potentielle økologiske forbindelser.

Grønt Danmarkskort skal sikre en forstærket indsats for større og mere sammenhængende naturområder. Når Grønt Danmarkskort er færdigudpeget, skal kortet tjene som et strategisk planlægningsværktøj, der kan anvendes af både stat, regioner, kommuner, foreninger og fonde, som grundlag for en prioritering af kommende naturindsatser.

Til at bistå kommunerne med udpegningen er der pr. 15. januar 2018 oprettet lokale naturråd i hvert af de 20 geografiske områder som landet blev delt i, og den 15. juli 2018 har naturrådene afsluttet deres arbejde. Kommunalbestyrelserne skal nu inddrage anbefalinger mm. fra det lokale naturråd i deres planlægning af Grønt Danmarkskort.

2. Nye udviklingsmuligheder i landdistrikter og for produktion

Med lovændringen i 2017 blev der givet bedre muligheder for at drive virksomhed, arbejde og bo i landdistrikterne. Det indebærer mere tidssvarende rammer for landbruget og mulighed for udvikling af attraktive landsbyer, samtidig med at borgere og virksomheder får flere umiddelbare rettigheder, f.eks. til at bruge overflødiggjorte bygninger til nye formål. Perioden, hvor sommerhuse i sommerhusområder frit kan bruges til overnatning, er udvidet fra 26 uger til 34 uger. Pensionister har fået ret til at anvende deres sommerhus til helårsbeboelse efter 1 års ejerskab mod de nuværende 8 år.

Nye muligheder for borgere og virksomheder i landzonen

Redegørelsen omhandler primært kommunernes anvendelse af de nye muligheder. Mange af de nye muligheder i landzonen er dog umiddelbart ret-

tigheder for borgere og virksomheder, som disse kan gøre brug af uafhængigt af kommunal tilladelse. Dermed findes der heller ikke data for, i hvilket omfang disse muligheder udnyttes.

For at følge anvendelsen af de nye muligheder, som borgere og virksomheder har fået i landzonen, har Erhvervsstyrelsen indgået et samarbejde med 6 kommuner (Ishøj, Jammerbugt, Holbæk, Lolland, Vejle og Aalborg), som vil optræde som eksempelkommuner. Kommunerne i gruppen er forskellige med hensyn til bl.a. geografisk placering, indbyggertal og andel af areal i landzone og repræsenterer derved et bredt udsnit af de danske kommuner med landzonearealer. De nye muligheder i landzone kan opdeles i 4 grupper.

1. Nye muligheder, der kræver landzonetilladelse.
2. Forhold, der ikke kræver landzonetilladelse (umiddelbare rettigheder).
3. Anmeldelse af erhvervsmæssigt nødvendigt landbrugsbyggeri.
4. Forældelsesfristen for en landzonetilladelse kan udvides til 10 år til genopførelse af en bolig.

Da en række byggerier, ændret anvendelse mv. ikke længere kræver landzonetilladelse, var det forventeligt, at antallet af landzonetilladelser ville falde. Foreløbigt er der observeret et fald på godt 25 procent for alle landets kommuner, når man sammenholder antallet af landzonetilladelser fra 2015 og 2016 med 2018. Fristen for at udnytte en landzonetilladelse blev forlænget fra 3-5 år. I visse tilfælde kan kommunalbestyrelsen give landzonetilladelser med en gyldighed på op til 10 år. Ved udgangen af 2018 var den mulighed benyttet i alt 6 gange i tre kommuner.

Levedygtige landsbyer

For at sætte fokus på levedygtige landsbyer blev der i forlængelse af aftalen om *Danmark i bedre balance* i juli 2017 nedsat *Udvalget for levedygtige landsbyer*. Udvalget skulle bl.a. formulere konkrete anbefalinger til, hvordan landsbyer kan være levedygtige og omstille sig og herved bidrage til regeringens ambition om at skabe muligheder for vækst og udvikling i hele Danmark. Udvalget afgav i april 2018 sine anbefalinger. På baggrund af anbefalingerne er der vedtaget en ændring af planloven, som trådte i kraft den 1. januar 2019. Loven forpligter kommunerne til at foretage en strategisk planlægning for kommunens landsbyer.

Produktionserhverv

På baggrund af de første erfaringer med de nye regler om beskyttelse af produktionsvirksomhedernes vilkår er reglerne suppleret og præciseret med ændring af planloven i 2018. Krav til lokalplanlægningen er således ændret, så der kun skal tages hensyn til lugt, støv eller anden luftforurening fra produktionsvirksomheder, transport- og logistikvirksomheder og husdyrbrug. Der skal således ikke længere tages hensyn til byintegrerbare erhverv som f.eks. pizzeriaer, restauranter, caféer, mindre røgerier, min-

dre bryggerier og mindre kødwarevirksomheder og slagter og viktualievirksomheder. Ændringen medfører således, at der gives mulighed for, at de fleste byintegrerbare erhverv og boliger kan ligge side om side.

3. Bedre udviklingsmuligheder for detailhandel

For at styrke konkurrencen og fremme lavere priser for forbrugerne er der med lovændringen i 2017 givet mulighed for større butikker i bymidter, bydelscentre og aflastningsområder. Samtidig er der skabt mulighed for at etablere og udvide aflastningsområder, hvor der er et tilstrækkeligt kundegrundlag. I hovedstadsområdet er de nye muligheder udmøntet gennem landsplandirektiv.

Planlægning for større butikker og aflastningsområder

En del kommuner har, implementeret de nye butiksstørrelser i kommuneplanlægningen. Frem til 31. december 2018 har 15 kommuner sendt følgende planforslag for aflastningsområder i offentlig høring:

Kommune	Samlet ramme til butikker i aflastningsområdet	Heraf areal til nye butikker i aflastningsområdet	Mulighed for nye dagligvarebutikker i aflastningsområdet	Status
Slagelse	77.000 m ²	34.000 m ²	Nej	Vedtaget
Sønderborg	63.500 m ²	10.000 m ²	Nej	Vedtaget
Herning	85.500 m ²	16.000 m ²	Nej	Vedtaget
Favrskov	14.000 m ²	14.000 m ²	Nej	Ikke vedtaget
Hjørring	74.000 m ²	15.700 m ²	Ja, 1.200 m ²	Vedtaget
Holbæk	106.000 m ²	30.000 m ²	Nej	Vedtaget
Skanderborg	7.500 m ²	7.500 m ²	Nej	Vedtaget
Ringsted	27.000 m ²	12.000 m ²	Nej	Ikke vedtaget
Næstved	139.000 m ²	55.000 m ²	Ja, 1.200 m ²	Vedtaget
Ikast-Brande	30.000 m ²	30.000 m ²	Ja, i alt 1.500 m ² , maks. butiksstørrelse 200 m ²	Vedtaget
Vejen	17.700 m ²	11.500 m ²	Nej	Vedtaget
Ringkøbing-Skjern	12.700 m ²	1.600 m ²	Ja, 1.200 m ²	Vedtaget
Guldborgsund	50.000 m ²	25.000 m ²	Nej	Vedtaget
Aalborg	208.900 m ²	21.000 m ²	Nej	Vedtaget
Kolding	109.200 m ²	30.000 m ²	Ja, 1.400 m ²	Vedtaget

Tabellen viser de 15 kommuner, der frem til den 31. december 2018, har sendt planforslag for aflastningsområder i høring. Tabellen viser den samlede ramme til butiksareal i aflastningsområderne, restrummeligheden til nye butikker, hvorvidt der gives mulighed for nye dagligvarebutikker, og om planforslaget er endeligt vedtaget.

Landsplandirektiv for detailhandel i hovedstadsområdet

Den 1. januar 2019 trådte et nyt landsplandirektiv for detailhandel i hovedstadsområdet i kraft, som bl.a. udmønter planlovens nye muligheder for aflastningsområder. Landsplandirektivet fastholder de eksisterende aflastningsområder i Høje-Taastrup og Gentofte, og giver mulighed for nye aflastningsområder i Ballerup, Hillerød, Ishøj og Lyngby-Taarbæk kommuner og for udvidelse af det eksisterende aflastningsområde i Helsingør Kommune:

Kommune	Samlet ramme til udvalgswarebutikker	Heraf areal til nye udvalgswarebutikker
Høje-Taastrup (eksisterende)	46.500 m ²	-
Gentofte (eksisterende)	30.000 m ²	-
Helsingør (eksisterende)	70.000 m ²	36.000 m ²
Ballerup	60.000 m ²	37.300 m ²
Hillerød	82.000 m ²	62.000 m ²
Ishøj	95.300 m ²	33.900 m ²
Lyngby-Taarbæk	67.000 m ²	44.500 m ²

Tabellen viser de syv kommuner i hovedstadsområdet, hvor landsplandirektivet giver mulighed for aflastningsområder. Tabellen viser den samlede ramme til butiksareal i aflastningsområderne og restrummeligheden til nye udvalgswarebutikker.

4. Friere rammer, investeringer og administrative lettelser

Med lovændringen i 2017 blev de nationale interesser i kommunernes planlægning fokuseret. Derudover gives mulighed for, at planprocesser kan forenkles, så fordyrende ventetider for borgere og virksomheder kan undgås. Endelig giver nye dispensationsmuligheder til midlertidig anvendelse af ubenyttede arealer virksomheder og borgere mulighed for at realisere projekter af midlertidig karakter.

Fokuserede nationale interesser og færre indsigelser

Samtidig med fokuseringen af de nationale interesser i kommunernes planlægning er betegnelsen ”statslige interesser” ændret til ”nationale interesser” i kommunernes planlægning. Fremover er de nationale interesser i kommunernes planlægning således fokuseret til følgende områder:

1. Vækst- og erhvervsudvikling.
2. Natur- og miljøbeskyttelse.
3. Kulturarv- og landskabsbevarelse.
4. Hensynet til nationale og regionale anlæg.

Nogle af de væsentligste ændringer i den nye ”Oversigt over nationale interesser i kommuneplanlægningen” er, at byvækst ikke længere er en national interesse samt, at produktionsvirksomheder af national interesse nu beskyttes gennem statens tilsyn.

Erhvervsministeren har pligt til at fremsætte indsigelser overfor et kommuneplanforslag enten selvstændigt eller efter anmodning på vegne af et andet ministerie, hvis planforslaget ikke er i overensstemmelse med de

nationale interesser jf. planlovens § 29 stk. 1 eller planlovens § 3 (landsplanbeføjelsen). Øvrige ministre samt stiftsøvrighederne har desuden mulighed for at fremsætte indsigelse mod et lokalplanforslag ud fra de særlige hensyn, som ministeren varetager jf. planlovens § 29 stk. 2 og 3. Erhvervsstyrelsen har udarbejdet en oversigt over indsigelser, som fremgår af det vedlagte *bilag 2*. Generelt tegner der sig et billede af, at staten tager færre sager op med kommunen efter ændring af planloven i 2017.

Plantype	Antal indsigelser i procent (antal)	
	Før planlovsændringen (1. juli 2016 – 14. juni 2017)	Efter planlovsændringen (15. juni 2017 – 31. dec. 2018)
Kommuneplaner	16,7 (7)	13,8 (4)
Kommuneplantillæg	3,7 (21)	0,8 (10)
Lokalplaner	4,0 (32)	1,5 (22)

Tabellen viser andel indsigelser ift. det samlede antal offentliggjorte planforslag og tallet i parentes viser antallet af indsigelser, der er fremsat mod de forskellige plantyper hhv. et år før planlovsændringen i 2017 og efter planlovsændringen frem til 31. december 2018.

Kortere høringsfrister og midlertidig anvendelse

For at gøre det lettere for kommunerne at tilrettelægge en mere effektiv planproces, er minimumskravet til høringsfristen for lokalplanforslag sat ned fra otte til fire uger. Det gælder også for mindre betydende forslag til kommuneplantillæg. Samtidig er der indført mulighed for, at høringsfristen for lokalplaner af mindre betydning, kan sættes til to uger.

Tabellen herunder er baseret på en foreløbig gennemgang af kommunernes anvendelse af kortere høringsperioder for lokalplaner for perioden den 15. juni 2017 til den 1. januar 2019. Samlet set viser tabellen, at muligheden for høringsfrister på 14 dage anvendes i særdeles begrænset omfang. Over halvdelen af lokalplanerne er fortsat i høring i 8 uger eller længere.

Høringsperiode	Antal	Andel af samlet antal lokalplaner
14 dage	34	2 %
4 uger	408	26 %
Mindre end 8 uger	649	41 %
8 uger eller længere	942	59 %

Tabellen viser kommunernes brug af høringsfrister i forbindelse med lokalplanlægning.

Nyt klagenævn på planområdet

I februar 2017 blev det tidligere Natur- og Miljøklagenævn nedlagt og erstattet af Planklagenævnet og Miljø- og Fødevareklagenævnet. Opsplitningen skal sikre mere fokuserede nævn med dertilhørende stærke, faglige miljøer samtidigt med, at etableringen af Nævnenes Hus skal sikre en effektiv sagsbehandling i tilfælde, hvor klagen omfatter flere nævn. I 2017 var sagsbehandlingstiden i Planklagenævnet 8,4 måneder og i 2018 8,1

måneder. Nævnenes Hus har en målsætning om at realisere en gennemsnitlig sagsbehandlingstid på tværs af Miljø- og Fødevarerklagenævnet og Planklagenævnet på under 6 måneder for sager, der er modtaget efter den 1. juli 2018.

5. Almene boliger og byudvikling mv.

Med den nye planlov er rammerne for byudvikling blevet mere fleksible, samtidigt med at der er givet særlige muligheder for at dispensere fra lokalplanen til midlertidig anvendelse, og særligt til midlertidige studieboliger.

Midlertidig anvendelse

Med den nye mulighed for midlertidigt at dispensere fra formåls- og anvendelsesbestemmelsen i lokalplaner kan der eksempelvis opføres midlertidige studieboliger. Denne mulighed har Københavns Kommune benyttet sig af.

Krav om almene boliger i nye boligområder

Kommunernes mulighed for at stille krav om, at op til 25 procent af boligmassen i et nyt boligområde skal være almene boliger, er i perioden fra den nye planlovs ikrafttræden benyttet af 2 kommuner.

BILAG 1

Redegørelse for anvendelsen af planlovens bemyndigelsesbestemmelser

I det følgende gives en oversigt over de bekendtgørelser, der er udstedt i perioden den 28. juni 2015, hvor planloven blev overført til Erhvervs- og Vækstministeriet, til den 1. oktober 2019.

Bekendtgørelser – anvendelsen af beføjelser i planlovens § 3

Nr. 371 af 21. april 2016 om planlægning omkring risikovirksomheder. Bekendtgørelsen er udstedt med hjemmel i § 3, stk. 1, i planloven. Bekendtgørelsen skal sikre, at planmyndigheden inddrager risikovurderinger i forbindelse med kommune- og lokalplanlægningen.

Nr. 1383 af 26. november 2016 om administration af planloven i forbindelse med internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter. Bekendtgørelsen er udstedt med hjemmel i § 3, stk. 1 og 3, i planloven. Bekendtgørelsen fastsætter bl.a. regler for planlægning i forhold til områder, der er udpeget som internationale naturbeskyttelsesområder.

Nr. 769 af 19. juni 2017 om regler for detailhandel i hovedstadsområdet. Bekendtgørelsen er udstedt med hjemmel i § 3, stk. 1, og § 5m, stk. 4, i planloven. Bekendtgørelsen udpeger beliggenheden af arealer til butiksførmål i bymidter, bydelscentre og aflastningsområder i hovedstadsområdet. *(Bekendtgørelsen er senere opdateret ifm. udstedelse af nr. 1488)*

Nr. 799 af 19. juni 2017 om hovedstadsområdets planlægning (Fingerplan 2017 – landsplandirektiv for hovedstadsområdets planlægning). Bekendtgørelsen er udstedt med hjemmel i § 3, stk. 1, og § 5j, stk. 4, i planloven. Bekendtgørelsen konkretiserer reglerne i loven for planlægningen i hovedstadsområdet. *(Bekendtgørelsen er senere opdateret ifm. udstedelse af nr. 312)*

Nr. 274 af 12. april 2018 om landsplandirektiv for højspændingsstation ved Klinkby i Lemvig Kommune. Bekendtgørelsen er udstedt med hjemmel i § 3, stk. 1 og 2, i planloven. Bekendtgørelsen muliggør Lemvig Kommunes planlægning for et landzoneareal til en højspændingsstation.

Nr. 275 af 12. april 2018 om landsplandirektiv for højspændingsstation ved Søndervig, Ringkøbing-Skjern Kommune. Bekendtgørelsen er udstedt med hjemmel i § 3, stk. 1 og 2, i planloven. Bekendtgørelsen muliggør Ringkøbing-Skjern Kommunes planlægning for et landzoneareal til en højspændingsstation.

Nr. 1017 af 3. juli 2018 om landsplandirektiv for overførsel af kystnære sommerhusområder til byzone i Fanø, Stevns, Vordingborg og Aarhus kommuner. Bekendtgørelsen er udstedt med hjemmel i § 3, stk. 1, og § 5b, stk. 6, i planloven. Bekendtgørelsen muliggør, at fire sommerhusområder inden for kystnærhedszonen kan overføres til byzone.

Nr. 1488 af 11. december 2018 om detailhandel i hovedstadsområdet. Bekendtgørelsen er udstedt med hjemmel i § 3, stk. 1 og 2, og § 5 m, stk. 4, i planloven. Landsplandirektivet fastlægger detailhandelsstrukturen i hovedstadsområdet i form af bymidter, bydelscentre og aflastningsområder.

Nr. 312 af 28. marts 2019 om hovedstadsområdets planlægning - Fingerplan 2019 – landsplandirektiv for hovedstadsområdets planlægning. Bekendtgørelsen er udstedt med hjemmel i § 3, stk. 1, og § 5 j, stk. 4, i lov om planlægning. Landsplandirektivet indeholder regler for hovedstadsområdets planlægning.

Nr. 713 af 9. juli 2019 om landsplandirektiv for gastransmissionsledning med tilhørende tekniske anlæg. Bekendtgørelsen er udstedt med hjemmel i § 3, stk. 1 og 2. Landsplandirektivet reserverer arealer til en ny gastransmissions-ledning med tilhørende tekniske anlæg – Baltic Pipe.

Nr. 923 af 6. september 2019 om planlægning for og tilladelse til opstilling af vindmøller. Bekendtgørelsen er udstedt med hjemmel i § 3, stk. 1, i planloven. Bekendtgørelsen giver kommunerne mulighed for at planlægge for vindmøller over 150 m.

Nr. 952 af 16. september 2019 om landsplandirektiv 2019 for udlæg og omplacering af sommerhusområder i kystnærhedszonen. Bekendtgørelsen er udstedt med hjemmel i § 3, stk. 1, og § 5b, stk. 4 og 8, i planloven. Landsplandirektivet udlægge og omplacere sommerhusområder i kystnærhedszonen.

Nr. 968 af 18. september 2019 om landsplandirektiv 2019 for udviklingsområder i kystnærhedszonen. Bekendtgørelsen er udstedt med hjemmel i § 3, stk. 1, og § 5b, stk. 2, i planloven. Landsplandirektivet udlægge udviklingsområder i kystnærhedszonen.

Bekendtgørelser – anvendelsen af øvrige beføjelser i planloven

Nr. 735 af 13. juni 2017 om førstegangsregistrering af oplysninger om anvendelses- og udnyttelsesmuligheder i planer og landzonetilladelser. Bekendtgørelsen er udstedt med hjemmel i § 54b, stk. 6 og 7, i planloven. Bekendtgørelsen fastsætter regler om førstegangsregistrering af oplysninger til brug for vurderingsmyndighedens ejendomsvurdering og om registrering af landzonetilladelser.

Nr. 940 af 26. juni 2017 om planlægning for byvækst. Bekendtgørelsen er udstedt med hjemmel i § 11a, stk. 12, i planloven. Bekendtgørelsen fastsætter regler om kommunalbestyrelsens metode til at opgøre det forventede behov for at inddrage nye arealer til byvækst og om adgangen til at fravige metoden.

Nr. 971 af 7. august 2017 om etablering af lokale naturråd. Bekendtgørelsen er udstedt med hjemmel i § 11a, stk. 5, i planloven. Bekendtgørelsen, der er udstedt efter aftale med miljø- og fødevareministeren, forpligtede kommunerne til at oprette lokale naturråd, der skulle bistå kommunalbestyrelserne med udpegning af områder, som skal indgå i Grønt Danmarkskort. De lokale naturråd afsluttede deres arbejde den 15. juli 2018.

Nr. 187 af 6. marts 2018 om henlæggelse af visse opgaver og beføjelser til Erhvervsstyrelsen efter lov om planlægning, lov om sommerhuse og camping m.v. samt lov om kolonihaver. Bekendtgørelsen er udstedt med hjemmel i § 52, stk. 3 og 4 i planloven og tilsvarende bestemmelser i sommerhusloven og kolonihaveloven. Bekendtgørelsen delegerer visse ministerbeføjelser m.v. efter de tre love til Erhvervsstyrelsen.

Nr. 1167 af 13. september 2018 om folkeregistrering. Bekendtgørelsen er udstedt med hjemmel i loven om det centrale personregister og § 51a, stk. 3, i planloven. Bekendtgørelsen indeholder bl.a. regler for registrering af flyttepåbud for ulovlig bopæl i sommerhus efter planlovens § 40.

Nr. 1191 af 24. september 2018 om det digitale planregister Plandata.dk. Bekendtgørelsen er udstedt med hjemmel i § 31a, § 52, stk. 3, og § 54 b, stk. 4-8, i planloven. Planregistret indeholder bl.a. oplysninger om planer m.v., der er tilvejebragt eller opretholdt efter reglerne i planloven.

BILAG 2

Udvikling i statens indsigelser efter planlovens § 29

Som en del af aftalen om ”Danmark i bedre balance – Bedre rammer for kommuner, borgere og virksomheder i hele landet” skal erhvervsministeren årligt udarbejde en oversigt over statslige indsigelser mod kommunernes planlægning.

Indledningsvist orienteres kort om statens rolle og herefter skitseres metoden bag Erhvervsstyrelsens optælling af indsigelser. Efterfølgende gennemgås resultaterne opdelt i kommuneplaner, kommuneplantillæg og lokalplaner. Slutteligt sammenfattes resultaterne overordnet.

Statens rolle

Staten vil alene fremsætte indsigelser mod kommuneplanlægningen, hvis planlægningen er i strid med de fokuserede, nationale interesser, der fremgår af ”Oversigt over nationale interesser i kommuneplanlægningen”. Optællingen indeholder indsigelser fremsat efter planlovens § 29. Efter § 29 har erhvervsministeren pligt til at fremsætte indsigelse over for forslag til kommuneplaner og ændringer heraf, når forslaget ikke er i overensstemmelse med nationale interesser inden for de angivne interesseområder (vækst og erhvervsudvikling, natur- og miljøbeskyttelse, kulturarvs- og landskabsbevarelse, hensynet til nationale og regionale anlæg), eller med regler og beslutninger efter § 3 (landsplandirektiver m.v.).

Metode til optælling af indsigelser

Erhvervsstyrelsen har lavet en optælling af indsigelser fremsat mod planforslag, som er godkendt af kommunalbestyrelsen hhv. ét år før og halvdelen år efter planlovsændringen d. 15. juni 2017 (anført som ”før” og ”efter” i grafer)¹. Erhvervsstyrelsen går aktivt i dialog med kommunerne om planforslag, der er i konflikt med de nationale interesser, og forsøger at løse sagerne ved at indgå aftaler om ændring/præcisering af planforslagene, så indsigelser kan undgås. Disse aftaler indgår også i optællingen.

Kommuner har pligt til at tage stilling til, hvordan de vil revidere deres kommuneplan hvert fjerde år. I den mellemliggende periode ligger fokus på at realisere lokalplanlægning, i tråd med kommuneplanen. I de tilfælde,

---

¹ Perioderne d. 1. juli 2016 – d. 14. juni 2017 og d. 15. juni 2017 – d. 31. dec. 2018. Optællingen starter fra d. 1. juli 2016, da det ikke er muligt at samle et fuldstændig datasæt før, samt at 1. juli er datoen hvorpå hvor plantilsynet i Erhvervsstyrelsen overgik til nyt journaliseringssystem. Det er datoen, hvor byrådet har besluttet at sende planforslaget i høring, der er afgørende for, hvilken periode planforslaget hører til. Det betyder også, at der under ”efter” kan være indsigelser fremsat efter d. 31. dec. 2018, men kun hvis planforslaget er vedtaget af byrådet inden d. 31. dec. 2018.

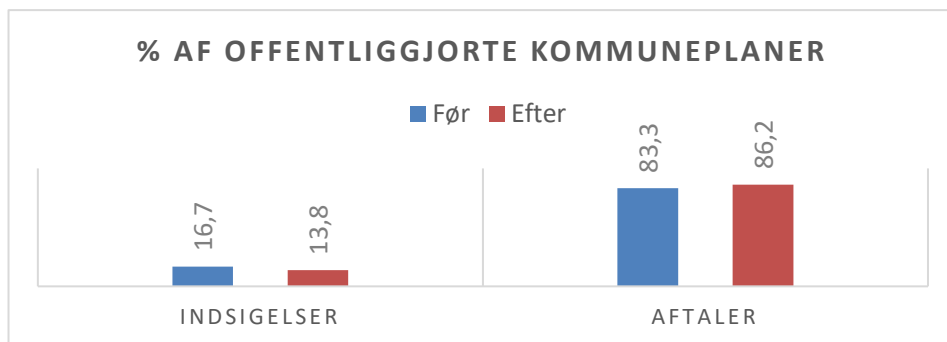
hvor en konkret lokalplan ikke kan tilpasses kommuneplanens rammer, har kommunen mulighed for at ændre kommuneplanen ved at udarbejde tilhørende kommuneplantillæg. I denne opgørelse tæller de indsigelser, der er fremsat mod både kommuneplantillæg og lokalplan, kun med som én indsigelse fremsat mod kommuneplantillæg. På den måde undgås, at indsigelser tæller dobbelt.

Kommuneplaner

Kommuneplanen er kommunens samlede plan for kommunens udvikling over den kommende 12-årige periode. De fleste kommuner følger samme kadence, hvor seneste revision for hovedparten af alle kommunernes vedkommende har fundet sted i 2017. Hovedparten af kommunerne vælger en fuld revision af kommuneplanen, hvilket betyder, at det er et omfattende planforslag, som typisk vil give anledning til en vurdering i forhold til flere af de nationale interesser. Det betyder, at en indsigelse fremsat mod en kommuneplan kan indeholde flere indsigelsespunkter, da der kan være flere nationale interesser at varetage. Antallet af indsigelser i Figur 1 dækker derfor over flere forhold, som er vist i Figur 2.

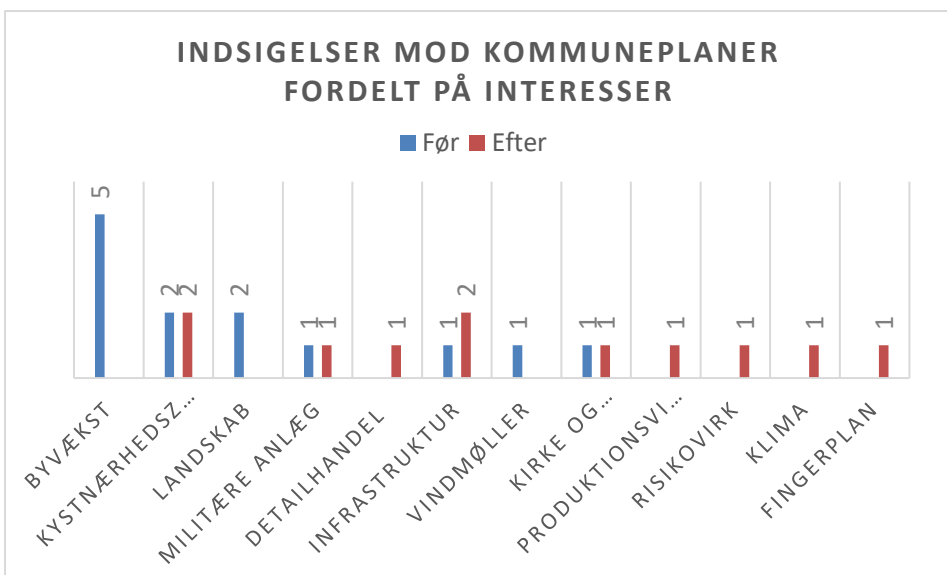
Ud af 98 kommuner indgår 71 kommuneplaner i optællingen. De resterende 27 kommuner har enten ikke sendt revision af kommuneplanen i høring endnu eller har valgt en anden kadence for revision. Af de 71 planer hører 42 under den planlov, som var gældende før planlovsændringen i 2017, og 29 under den nugældende planlov.

Der er fremsat indsigelse mod 7 kommuneplaner, hvilket svarer til 16,7 % af de 42 offentliggjorte planforslag før planlovsændringen. Efter planlovsændringen er det faldet til 13,8 % (4 indsigelser). Der er indgået aftaler om ændringer og suppleringer for 34 kommuneplaner, hvilket svarer til 83,3 % af de 29 offentliggjorte planforslag før planlovsændringen. Efter planlovsændringen er der indgået aftaler i 86,2 % af planforslagene. Stigningen forklares i teksten til Figur 3 på s. 4.

Figur 1 Andelen af de offentliggjorte forslag til kommuneplaner, hvor der er fremsat indsigelse og indgået aftaler før og efter planlovsændringen

De 7 indsigelser i året op til planlovsrevisionen omfatter forhold vedrørende de 12 underliggende temaer, der er vist i Figur 2, knyttet til de fire overordnede nationale interesser. 5 af indsigelserne har været begrundet i uoverensstemmelse med de nationale interesser om byvækst. Resten af indsigelserne skyldes forhold vedrørende kystnærhedszonen, landskabsinteresser, militære anlæg, infrastruktur, vindmøller og kirkeinteresser. Efter planlovsændringen er der fremsat indsigelse mod 4 kommuneplaner, hvor det især vedrører de underliggende temaer kystnærhedszonen og infrastruktur.

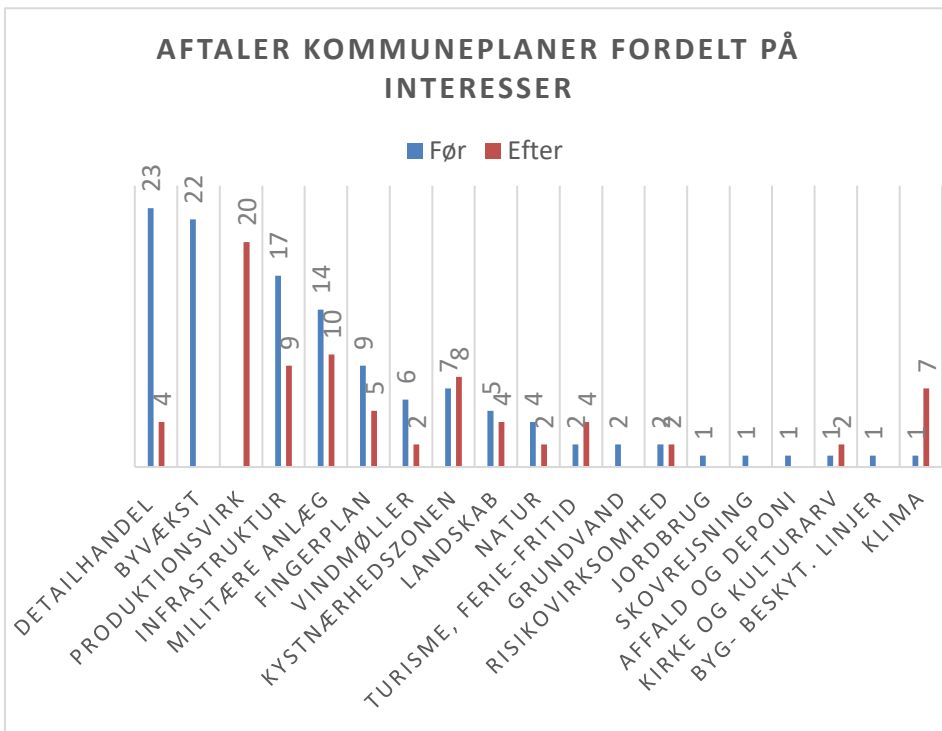

Figur 2 Indsigelser fremsat mod kommuneplaner fordelt på nationale interesser

Før planlovsændringen er der indgået 34 aftaler vedrørende forskellige nationale interesser, men fortrinsvis detailhandel og byvækst. Der er også indgået mange aftaler i forhold til vejinteresser (infrastruktur), støjkonsekvenszoner omkring forsvarets arealer (militære anlæg) og Fingerplanen jf. Figur 3. Efter planlovsændringen er der indgået mange aftaler om forsvarets interesser (militære anlæg) og vejinteresser (infrastruktur) (se Figur

3). De fleste af de 25 aftaler vedrører produktionsvirksomheder. Det skyldes, at flere kommuner har været i gang med kommuneplanrevisionen allerede inden lovens ikrafttrædelse og ikke har kunnet nå at indarbejde det nye tema i kommuneplanen. På den baggrund består hovedparten af disse aftaler af en tidsplan for, hvornår kommunen vil indarbejde retningslinjer mv. vedrørende produktionsvirksomheder i kommuneplanen gennem et kommuneplantillæg. Den samme forklaring gør sig gældende for de 7 aftaler indgået ang. klimatilpasning. Her trådte lovændringen i kraft 1. februar 2018 uden overgangsbestemmelse.

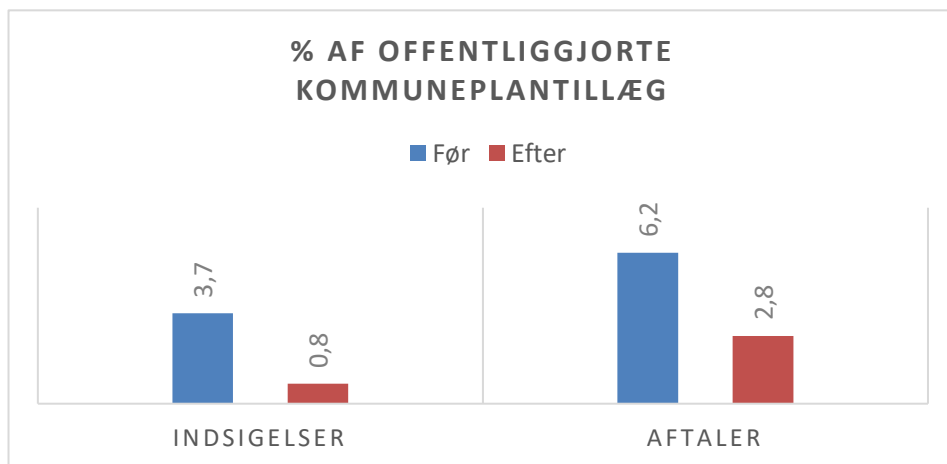

Figur 3 Aftaler om kommuneplanforslag vedrørende forskellige nationale interesser før og efter lovændringen i 2017.

Kommuneplantillæg

Kommuneplantillæg er ændringer til kommuneplanen, der udstedes i perioden mellem to kommuneplanrevisioner. I modsætning til kommuneplaner, som omfatter hele kommunen, vil kommuneplantillæg typisk omfatte en delmængde af kommunens samlede areal og dermed vedrøre færre nationale interesser.

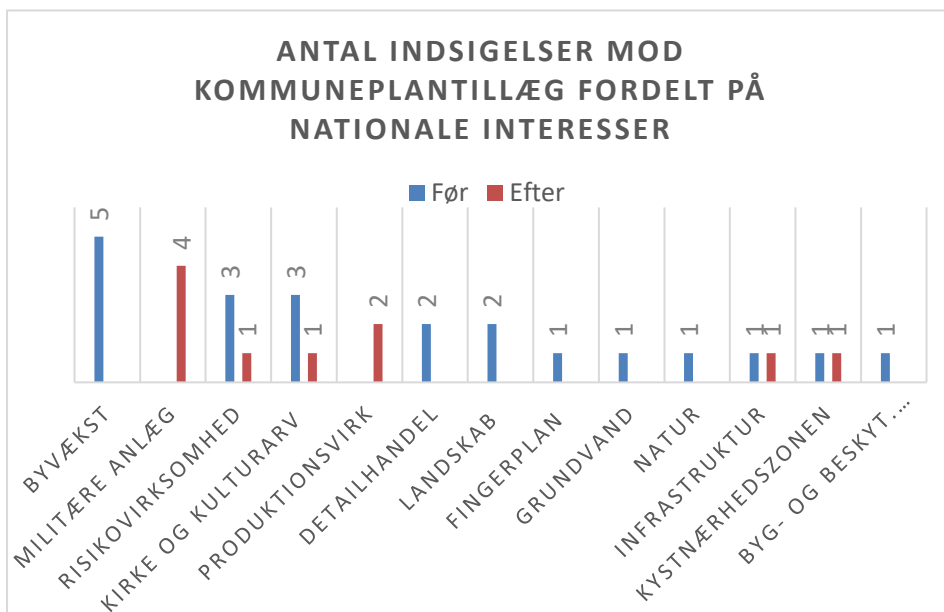
I perioden før planlovsændringen er der offentliggjort 568 forslag til kommuneplantillæg. Der er fremsat indsigelser mod 21 af disse kommuneplantillæg², hvilket svarer til 3,7 %. Efter planlovsændringen er dette faldet til 0,8 %, da der er fremsat 10 indsigelser ud af 1229 planforslag. Der er indgået aftaler om ændringer og suppleringer for 35 kommuneplantillæg før planlovsændringen, hvilket svarer til 6,2 %. Dette er faldet til 2,8 % efter planlovsændringen, da der er indgået 34 aftaler (se Figur 4).

Figur 3 Andelen af de offentliggjorte forslag til kommuneplantillæg, hvor der er fremsat indsigelse og indgået aftaler før og efter planlovsændringen

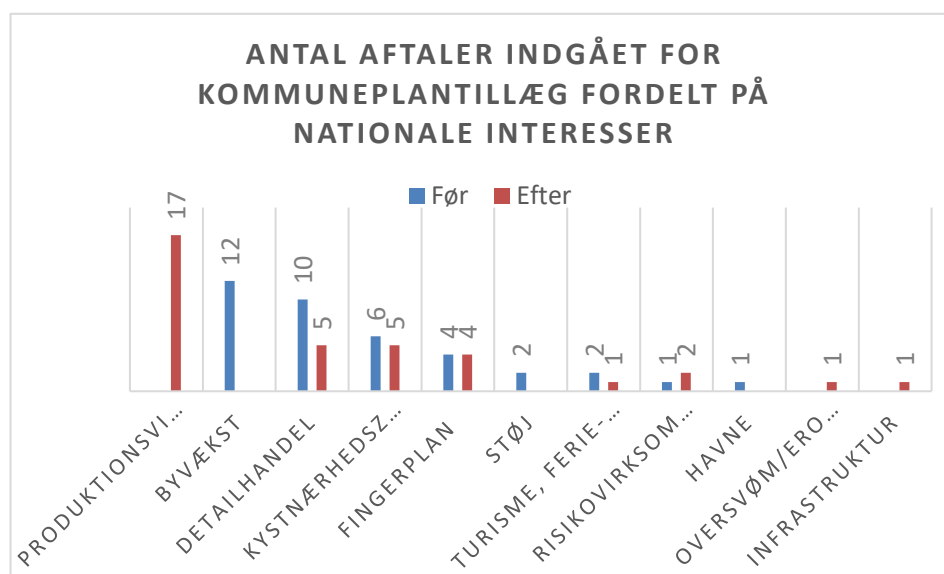
Af de 21 indsigelser fremsat før planlovsændringen, blev der især fremsat indsigelse vedrørende de nationale interesser om byvækst, planlægning af arealanvendelsen omkring risikovirksomheder og kirkeinteresser. Derudover blev der fremsat flere indsigelser på baggrund af detailhandel og landskabsinteresser (se Figur 5). De 10 indsigelser fremsat året efter planlovsændringen vedrører hensynet til produktionsvirksomheder, risikovirksomheder, kirkeinteresser, militære anlæg og kystnærhedszonen.

² Af de 21 indsigelser er 11 fremsat mod både kommuneplantillæg og lokalplan.

Figur 4 Indsigelser fremsat mod kommuneplantillæg fordelt på nationale interesser før og efter lovændringen i 2017.

Året før planlovsændringen blev der indgået 35 aftaler om ændringer og suppleringer på baggrund af de nationale interesser om byvækst og detailhandel og sjældnere kystnærhedszonen og Fingerplanen (se Figur 6). I perioden efter planlovsændringen er der indgået 34 aftaler om suppleringer og ændringer, som især vedrører varetagelsen af hensynet til produktionsvirksomheder og sjældnere detailhandel og interesser i kystnærhedszonen.

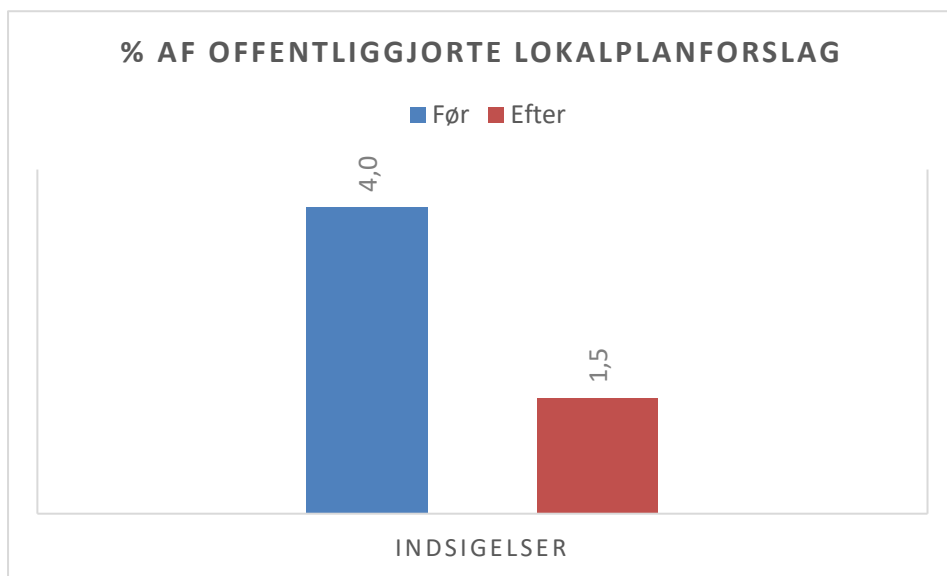

Figur 5 Aftaler for kommuneplantillæg fordelt på nationale interesser

Lokalplaner

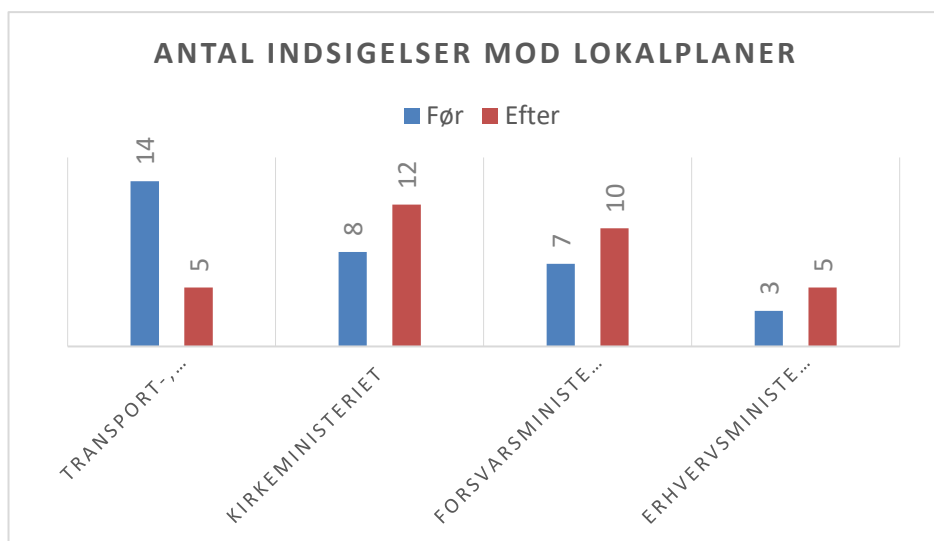
Erhvervsstyrelsen har anmodet de forskellige ressortmyndigheder om at opgøre antal indsigelser fremsat efter planlovens § 29, stk. 3. Nedenstående tal er således baseret på oplysninger fra disse myndigheder. Det bemærkes, at en minister samt stiftsøvrigheden har hjemmel til at fremsætte indsigelse efter de særlige interesser, ministeren/stiftsøvrigheden varetager, hvorfor en indsigelse ikke nødvendigvis kan henføres til en konkret national interesse fra "Oversigten over nationale interesser i kommuneplanlægningen". Opgørelsen over indsigelser er derfor fordelt på ressortmyndigheder frem for den specifikke interesse.

I perioden et år før planlovsændringen er 798 lokalplanforslag offentliggjort. Der er fremsat indsigelse mod 32 af disse, hvilket svarer til 4 %. Efter planlovsændringen er dette faldet til 1,5 %, da der er fremsat 22 indsigelser ud af 1461 offentliggjorte lokalplanforslag (Se Figur 7).

Figur 7 Andelen af indsigelser fremsat mod offentliggjorte lokalplanforslag før og efter planlovsændringen

Af Figur 8 fremgår det, hvilke ressortmyndigheder der har fremsat indsigelser. Antallet af indsigelser er faldet fra samlet 32 til 20 indsigelser fra året før til perioden efter planlovsændringen. Herudover kommer de 12 indsigelser, der er fremsat i 2. halvår af 2018.

Figur 8 Antal indsigelser fremsat mod lokalplaner fordelt på ressortministerier før og efter lovændringen i 2017.

Transport-, Bygnings- og Boligministeriets 14 indsigelser året før planlovsændringen skyldes alle vejlovens bestemmelser. En enkelt er herudover begrundet i naturbeskyttelsesloven. De 5 indsigelser efter planlovsændringen skyldes forhold til vejlovens bestemmelser. Kirkeministeriets indsigelser før og efter planlovsændringen, samt i 2. halvår af 2018, skyldes primært ind- og udkig til kirker. Forsvarsministeriets indsigelser før og efter planlovsændringen, vedrører primært aktiviteter inden for støjkonsekvenszoner omkring forsvarets arealer samt flysikkerhed i forbindelse med vindmøller og andre høje bygninger. Erhvervsministeriets 3 indsigelser før planlovsændringen skyldes interesserne vedrørende kystnærhedszonen, støjbelastede arealer og vindmøller. Efter planlovsændringen skyldes Erhvervsministeriets 5 indsigelser sikring af produktionsvirksomheder, Fingerplanen og interesser i kystnærhedszonen.

Konklusion

Opgørelsen viser, at der er fremsat færre indsigelser i perioden efter ændringen af planloven, der trådte i kraft den 15. juni 2017. Der har i denne periode desuden været mindre behov for at indgå aftaler om ændringer og suppleringer. Dette indikerer, at fokuseringen af de nationale interesser har haft en effekt på omfanget af statens involvering i kommunernes planlægning. At det er lykket at nedbringe antallet af indsigelser skyldes formodentlig dels fokuseringen af nationale interesser i kommunernes planlægning, hvor det i dag i højere grad er op til kommunerne selv at sikre overholdelse af planlovens bestemmelser (f.eks. om byvækst og detailhandel), dels at Erhvervsstyrelsen lægger stor vægt på tidlig dialog med henblik på at afklare forholdet til de nationale interesser med kommunerne, så indsigelse kan undgås.